

však i po roce 1848 platnost zákonnou, pokud ovšem novějšími zákony výslovně nebo mlčky zrušeny nebyly.

III. Poplatky. Zákon poplatkový považuje dekrety za úřední vyhotovení, jež jsou dle p. s. 7 i popl. z. poplatku prosta, pokud nespádají pod ustanovení p. s. 7 a—h popl. z. Dekrety o způsobilosti, veřejnými úřady nebo obcemi vydané, které kromě úředního vyřízení žádosti za udělení oprávnění, která nezakládají se na titulu občanského práva, nebo za udělení privilegia neb uznání způsobilosti jako diplomy, listiny výsadné, patenty, licence, listy měšťanské, listy mistrovské, listy na obchod podomní atd. podléhají poplatku 1 zl. za každý arch (p. s. 7. g. popl. z.).

Delcredere.

Čl. 370 obch. z. definuje delcredere jako ručení komisionáře za zaplacení nebo jinaké splnění závazku se strany jeho kontrahenta; dotčený poměr není však omezen jen na obchod komisionářský, neboť vyskytuje se i při smlouvě zasílatelské (špeditérské) a jest možným i při obchodech pouhého jednatele neb obchodního zmocněnce. V obou těchto posledních případech platí analogicky ustanovení platná pro delcredere komisionářské.

I. Komisionářské delcredere.

1. Vznik. Delcredere předpokládá především poměr komisionářský, který může míti obsah různý a vyskytuje se jak při koupi, tak i při prodeji komisionářském. Poměr z delcredere plynoucí nerozumí se však při obchodu komisionářském sám sebou, nýbrž komisionář sprostuje se svého závazku, když příkaz náležitě vyplní a pohledávky vzniklé svému příkazateli (komitentovi) dle čl. 361. obch. z. postoupí. Ke vzniku delcredere jest tedy třeba zvláštního právního důvodu, ať si jest to již výslovná úmluva, nebo dohodnutí mlčky učiněné (na zř. povolení provise za ručení, nebo vůbec provise takové, jež jest vyšší, než obyčejná provise komisionářská). Dle čl. 370 obch. z. vzhází tento poměr též tenkrát, je-li delcredere v sídle komisionářově obchodním obyčejem. Zda v konkrétním případě existuje tento poměr, posoudí soudce, opíraje se po případě o výpovědi znalců.

2. Obsah. Ručení v delcredere se zakládající označuje čl. 370 obch. z. jakožto ručení za zaplacení nebo jinaké splnění závazku kontrahentova. Kdežto dle čl. 361 obch. z. komisionář při postoupení pohledávky vůbec jen z toho práv jest, že pohledávka jest pravou a nikoli však též z toho, že jest dobytnou, vztahuje se ručení komisionářovo z delcredere plynoucí též ku dobytnosti pohledávky. Ručení toto jest pojímáno jako rukojemství dle čl. 281 obch. z. Z protokolů k obch. z. vysvítá, že ustanovení čl. 281 odst. 2 stalo se právě se zřetelem na ručení z delcredere, poněvadž převzetí delcredere se strany komisionáře vždy jest obchodem. Ze všeobecného znění čl. 370 jde na jevo, že komisionář neručí pouze za zaplacení se strany třetího kontrahenta, nýbrž též za každé jinaké jeho plnění tak na př. při koupi za dodání jmenovitě za včasné a pořádné dodání, tak že ručení z delcredere jest možným i při obchodech za hotové, kde plnění z ruky do ruky se děje. Pokud až sahá v jednotlivých případech delcredere, záleží na vůli stran, kterouž soudce ve sporných případech dle předpisu čl. 278 a 279 obch. z. zjistiti má. Převzal-li komisionář delcredere, jest svému komitentovi osobně a bezprostředně práv z toho, že v čase dospělosti komitent závazek svůj řádně splní ovšem pouze potud, pokud

vůbec nějaká pohledávka z dotčeného poměru smluvního ku platnosti přivedena býti může:

a) Že komisionář jest práv bezprostředně vyplývá již ze čl. 280 obch. z., kterýž výslovně vylučuje při rukojemství kupeckém žalobu předchozí, kterouž nelze si též ani dobře mysliti při poměru komisionářském, poněvadž mezi komitentem a kontrahentem vůbec žádného právního poměru není. Nemůže tedy komisionář žádati, aby komitent vyčkal výsledek sporu s kontrahentem vzešlého. Rovněž nemůže žádati, aby se komitent spokojil s postoupením pohledávky proti třetímu kontrahentu vzešlé. Komitent může sice i při delcredere za postoupení pohledávky žádati, nepozbývá tím však svého práva z delcredere jemu plynoucího.

b) Pohledávka z delcredere vzchází pro komitenta v čase dospělosti. Nesplnil-li tedy v den dospělosti třetí kontrahent závazku svého, jest komitent oprávněn bezprostředně na komisionáře nastupovati.

c) Komisionář ručí však jen potud, pokud kontrahent z původního poměru jest zavázán. Může tedy proti žalobě komitentově namítati vše to, co by i třetí kontrahent z původního poměru byl mohl platně namítati. Tak bude moci na př. platně namítati, že zboží komitentovo bylo vadné, že nebylo v čas dodáno a p. Rovněž bude se moci dle okolností odvolati na předpisy §§ 1398 a 1399 o. o. z. (viz čl. Rukojemství).

d) Žalobu komitentovu jest formulovati jako žalobu z rukojemství. Komitentu náleží tedy dokázati, jednak že jest tu poměr v delcredere se zakládající, jednak že vznikl závazek na straně třetího kontrahenta.

3. Provisé. Poněvadž komisionář převzetím delcredere na se bře též jisté nebezpečí, jest dle čl. 370 odst. 3 oprávněn, i beze zvláštního dohodnutí, žádati jistou náhradu t. zv. provisi úvěrní. Výše její řídí se, pokud ji strany samy nesmluvily, obyčejem obchodním, znalci prokázaným. Provisé tato nezávisí na okolnosti, je-li tu skutečně nebezpečí, nýbrž má jedině svůj základ v delcredere; dokáže-li tedy komitent, že tu rizika nebylo, neosvobozuje se tím od povinnosti provisi zapraviti.

II. Delcredere zasílatelské. Obch. z. nezmiňuje se nikde výslovně o ručení zasílatelově z delcredere, stanoví však ve čl. 387, že práva a povinnosti spediterovy, pokud o nich nic neustanovuje 4 titul. IV. knihy obch. z., posuzovati jest dle zásad, vytčených o obchodu komisionářském. Ostatně obch. z. ve čl. 384 výslovně ustanovuje: »Zasílatel, který s odesílatelem neb s příjemcem smluvil určité sazby útrat dopravních, práv jest za mezispeditery a za povozníky, jež byl přijal, ač není-li tu nějaké jiné úmluvy«. Jak z protokolů k obch. z. vysvítá, neměl ve případě čl. 384 spediter býti posuzován jako povozník, nýbrž článkem tím mělo se upravití spíše ručení spediterovo z delcredere za mezispeditery a povozníky. Platí tedy dle čl. 387 obch. z. pro tento případ analogicky zásady, které platí pro delcredere komisionářské. Provisi úvěrní může však dle čl. 384 obch. z. žádati spediter jen tehdy, když výslovně byla smluvena.

Delegation (rakousko-uherské).

I. Právní povaha.

Reální unie mezi Rakouskem a Uhrami ze státoprávního vyrovnání r. 1867 vzešlá měla v zápětí vznik orgánu, jenž měl v obou polovicích říše zásadu ústavnosti i pro společné záležitosti říše ku platnosti přivesti, a jehož státoprávní účel záležel v ústavoprávním zastupování dotčených záležitostí oproti správě jich stran ministerstvem a sice minister-

